

Предмет: Соопштение за медиуми,
Датум: 21.01.2019

Препораки за подобрување на законската регулатива и стратегии генерални состојби и заклучоци

Заклучоци и препораки за подобрување во областа на образованието

Националниот ромски центар од Куманово продолжува со реализација на проектот „Спечување на дискриминација кон ромските деца“ во партнерство со Асоцијацијата за истражување, комуникации и развој “Паблик” - Скопје. Проектот финансиски е подржан од Европска унија.

Целта на проектот е да се промовира социјалната интеграција на ромските деца во општеството преку ефективна заштита на нивните основни човекови права. Активностите се имплементираат во период од март 2017 до март 2019 година во Општините Куманово, Крива Паланка, Кичево, Кочани, Штип и Прилеп.

Националниот ромски центар во рамките на проектот „Спечување на дискриминација кон ромските деца“ го подготви извештајот „Дискриминација на децата Роми, меѓународна и домашна регулатива, национални политики и институционална поставеност (анализа на случаеви од терен)”¹. Национален ромски центар во извештајот нотира дека кога станува збор за **генерални состојби се појавуваат следниве појави:**

- Во јавноста се забележуваат се повеќе и повеќе реакции и претставки кон надлежните институции;
- Системот за жал сеуште има многу слабости, а добар дел од граѓаните не се ни свесни дека на одреден начин се директно или индиректно дискриминирани;
- Нивото на свест за препознавање и заштита од дискриминација е сеуште на ниско ниво, посебно кај жртвите припадници на ромската заедница, а исто така се истакнува и одредено ниво на недоверба кон институциите и органите надлежни за санкционирање на сторителите односно оние кои дискриминираат;
- На терен идентификувани се вкупно 104 случаеви за кои се отворени 71 премети. Овие случеви идентификувани се на територијата на општините Прилеп, Кичево, Кочани, Штип, Куманово и Крива Паланка;
- Вкупниот број на предмети кои се идентификувани на терен се распоредени во 7 области на делување:
 - Социјална заштита;
 - Добра и услуги;

¹ Во извештајот претставена е анализа на меѓународната регулатива и инструменти за заштита од дискриминација, анализа и на домашното законодавство, националните политики и документи на дел од државните институции, институционалната поставеност, механизмите за заштита од дискриминација, анализа на идентификувани случаеви на дискриминација кон ромските деца и заклучоци и препораки во повеќе области.

- Здравствена заштита;
- Матична евиденција;
- Домување;
- Образование;
- Управни работи при Министерството за внатрешни работи.

Заклучоци за Образование

- Се констатираат потешкотии и попречување на децата во непречено остварување на правото на упис во основно и средно образование, необезбедување на превозна ученици, како и следење на настава во несоодветни услови;
- Посебно се изразува загриженост за појавите на сегрегирање на учениците по етничка основа при формирање на паралелки, особено кога станува збор за учениците Роми;
- Поврзано со ова Народниот правобранител констатирал сегрегација на ромските деца при упис во прво одделение во основното училиште „Гоце Делчев“ - Штип, за што доставил укажување до директорката на училиштето и барање до Државниот просветен инспекторат за вршење на инспекциски надзор, по што со записник просветниот инспекторат ја потврдува точноста на наводите;
- За жал праксата на сегрегација по етничка основа продолжува. Во учебната 2018/19 година повторно при уписите во прво одделение формирана е нова паралелка составена исклучиво од ученици Роми и покрај укажувањата од страна на Народниот правобранител и Државниот просветен инспекторат до директорот на училиштето и Градоначалникот на општината;
- Друг проблем на кој реагира Народниот правобранител е непочитување на реонизацијата за запишување во основно образование што директно придонесува кон сегрегација;
- Од страна на Народниот правобранител во годишниот извештај за 2016 година се констатира потреба од воспоставување на пријателски однос на релација ученик-наставник/професор, поголема посветеност на стручните служби и класните раководители за состојбите во нивните одделенија/класови и навремено пријавување и санкционирање на однесување кое е спротивно на најдобриот интерес на детето, а кое ги повредува неговите права преку психичко или физичко малтретирање/насилство;
- Во следиот годишен извештај за 2017 година се појавуваат зачестени случаи на несоодветен однос и физичко и психичко насилство врз дете во установите каде ги остварува своите права (детска градинка, училиште, установи за згрижување, па и во семејство), а исто така отсуствува волја

Препораки за подобрување на образованието

- Да се следи имплементацијата на препораките од направената анализа за надминување на состојбата за децата кои се на училишна возраст, а не се вклучени во образовниот процес по основ на возраст, пол, етничка припадност и попреченост;
- Државата и општините да преземат мерки за спречување на сегрегација по етничка основа

No difference =
Combatting Discrimination against Roma Children

This project is funded by the European Union

This project is implemented by: Национален ромски центар

при упис и во текот на наставата во основните и средните училишта;

- Да се почитува одлуката за реонизација од страна на сите основни училишта заради непречено остварување на правото на бесплатно и задолжително основно образование;
- Да се преземат мерки од страна на локалните самоуправи во насока на ревидирање на постојните одлуки за реонизација со цел елиминирање на можноста за сегрегирани паралелки, односно училишта само со ученици од Роми;
- Да се следи имплементацијата на препораките од направената анализа за надминување на сегрегацијата на децата во специјалните и редовните училиштата;
- Да се преземат мерки за сензибилизирање на вработените во основните и средните училишта за случаи на дискриминација, особено мулти-етнички средини;
- Да се реализираат активности за воспоставување на пријателски однос на релација ученик-наставник/професор, поголема посветеност на стручните служби и класните раководители за состојбите во нивните одделенија/класови и навремено пријавување и санкционирање на однесување кое е спротивно на најдобриот интерес на детето, а кое ги повредува неговите права преку психичко или физичко малтретирање/насилство;
- Училиштата да спроведуваат активности меѓу учениците, со вклучување и на родителите заради подигнување на свеста и степенот за меѓуетничката интеграција и предностите на истата во образованието;
- Исто така се предлага и поактивно дејствување на надлежните служби на локалните самоуправи, особено Комисиите за односи меѓу заедниците со цел креирање на политики кои ќе придонесат за подигнување на свеста на родителите и децата за меѓуетнички соживот.

извештајот е достапен на <http://www.nationalromacentrum.org/mk/wp-content/uploads/%D0%98%D0%97%D0%92%D0%95%D0%A8%D0%A2%D0%90%D0%88-%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%98%D0%97%D0%90-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BB%D1%83%D1%87%D0%B0%D0%B8-%D0%BE%D0%B4-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD.pdf>

Повеќе информации за проектот „Спречување на дискриминација кон ромските деца“.

Национален ромски Центар
ул. Доне Божинов 11/5, 1300 Куманово
Ирфан Мартез, Проектен менаџер
389 31 427 558, +39 70 543 326
martez@nationalromacentru.org
www.nationalromacentrum.org

Проектот „Спречување на дискриминација кон ромските деца“ е финансиран од страна на Европската Унија.

Извештајот е изготвен со помош на Европската Унија. Содржината на извештајот е единствена одговорност на Здружението на граѓани “Национален Ромски Центар” - Куманово (НРЦ) и партнерската организација Асоцијацијата за истражување, комуникации и развој “Паблик” - Скопје и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

This Project is funded by the European Union

Ul.Done Bozinov11/5
1300, Kumanovo
Phone: +389 31 42 75 58
Fax: +389 42 75 58
e-mail: info@nationalromacentrum.org
web: www.nationalromacentrum.org